

Dr. Asghar Ali Engineer *

(İngilizceden çeviren: İsmail Kaygusuz)

ADALET UĞRUNDA BİR ULU ŞEHİT

Muharrem'in onuncu günü, bütün müslümanlar, ama özellikle Şii (ve Alevi-Bektaşî, İ.K.) müslümanlar için matem günüdür. Bu gün, Peygamber'in Mekke'den Medine'ye göçüşünün(Hicret'in) 61. yılında (M.680) torunu İmam Hüseyin'in şehit oluşunu bize anımsatır.

İnsanların konuya ilişkin olarak sorduğu temel soru şu: Niçin İmam Hüseyin şehit olmayı seçmek zorundaydı? Bu bağlamda, İslam'ın, her şeyin ötesinde, toplumda temel değişiklikler yapmaya hedeflenmiş bir tasarım olduğunu göstermek ve buna dikkat etmek gereklidir. Kuran, adaletin önemini ısrarla vurgulamakta; sömürü ve baskıdan kurtulmuş bir toplum, çoğunluğun arzu ve istekleri pahasına, azınlığın zenginliği elinde tutma-istifleme hırsından uzak bir toplum idealine öncelik vermektedir.

Peygamber kendi kişisel örneklemeyle süreci harekete geçirmiş; tam anlamıyla adil bir biçimde, **mustad'ifin**'i, yani toplumun alt kesimlerini-yoksulları, **mustakbirin**'e üst tabakalara karşı güçlendirmiştir. Bununla birlikte, ideallerin en yumuşağıyla bile çeşitli çıkar çevrelerini yok etmek kolay değildir.

İslamın toplumsal tasarımı, Peygamber'in ölümünü izleyen birkaç yıl içerisinde sıkıntıya girdi. Halifeliğin ilk yıllarında İslamın yayılma sınırlarının hızlı bir biçimde genişlemesiyle, çeşitli güçlerde çıkar çevreleri artmaya başladı. Karşılıklı danışma tartışma üzerindeki vurgusuyla, İslam toplumunun demokratik ruhu zayıflatılmaya başladı; yolsuzluk ve zorbalık (baskıcı yönetim) alabildiğine arttı kaldırdı.

---

* *Hindistan'da yaşayan, günümüz Fatımi-Mustali İsmailileri Davudi Bohraların dai'ler ailesinden bir Şeyh'in oğlu olan Dr. Asghar Ali Engineer din, politika ve felsefe alanında çok iyi yetişmiş ve İslam ülkelerinde tanınan ilerici bir demokrat aydındır. İslam tarihi, dinsel felsefe ve inançlar, siyaset üzerinde kırktan fazla kitap yazmıştır. Davudi Bohra'ların inançsal önderi (Dai al-Mutlak) ve onun keyfi yönetimine karşı mücadele vermekte olan Progressive Davoodi Bohras adı altında reformcu bir hareketin kurucusu ve genel sekreteridir. Onun "A Martyr in the Cause of Justice" başlıklı bu kısa yazısı, www.dawoodi-bohras.com web sitesinden indirilerek türkçeleştirdim.İ.K.*

Kutsal Peygamber'in, Abuzer Gaffar gibi sahabileri bu duruma karşı çıktı; servet biriktiren ve yönetim erkini kendi ellerinde toplamaya çalışanları uyardı. Fakat Gaffari uyarılarında başarısız oldu ve kendisi Rabza çölünde, terkedilmiş olarak öldü. İslam'da hanedan yönetimine yer yoktu, ancak Peygamber'in ölümünün henüz otuz yılı içindeyken bir hanedan (*Emevi sülalesi İ.K.*) yönetimi biçimi doğmuştur.

İslam tarihinde ilk monarch (*Monarkhos/Monarchos: Yönetim erkini tek elde toplayan, kral, hükümdar, padişah vb. İ.K.*) Muaviye'in oğlu Yezid oldu. İslami değerlere derinden bağlanmış olan Müslümanlar bu gelişmeden incindiler. Fakat bütün diğer hükümdarlar gibi, Yezid karşı çıkışlara karşı acımasız baskılara başvurdu.

Küfe kenti, Yezid'e karşı direnişin ana merkeziydi. Bu kentte, fethedilen ülkelerden gelmiş Arap olmayan büyük bir nüfus vardı. Her ne kadar İslam, insanlar arasından her türlü ayrımcılığı kaldırmışsa da, Arapların çoğu kendi ayrıcalıklarından vazgeçmeğe hazır değillerdi. Kendileri ile İslamı kabul etmiş Arap olmayanlar arasında, onlara Arapların köleleri (**mevali**) gibi bakarak ayırım gözetmeğe başladılar. İslam dinini kabul etmiş, adalet beklemekte olan bu insanların kendileri de karşı ayrımcılığı hissettiler ve çok geçmeden aralarında derin bir huzursuzluk, kargaşa yayıldı.

Küfe aynı zamanda, Peygamber'in damadı Hz. Ali'nin yandaşları Aleviler'in (**Alids**) merkeziydi. Hz. Ali, halife olduğu zaman Küfe'yi başkent yapmış ve burada, tıpkı Peygamber gibi, tam anlamıyla adaleti uygulamış olduğundan dolayı, destek için onu ve ailesini arayan Arap olmayan halka merkez görünümü kazanmıştı.

Kuran'a ilişkin öğretilerin hoşgörü gösterdiği-temsil ettiği her şeyi ortadan kaldırmakla meşgul olan ahlaksız ve zorba Yezid'e karşı ikendilerine önderlik yapması için, Ali'nin yaşayan oğlu ve ardılı İmam Hüseyin'i çağıran Küfe halkı oldu.

Yezid bütün Müslümanların görebildiği gibi, İslam devrimini ve onun adaletli bir toplum öngörüsünü baltalayarak, geriye çeviren bir karşı-devrimciydi.

İmam Hüseyin, doğallıkla Yezid'i, İslam dünyasını yönetecek bir halife olarak kabul etmeyi reddetti. O, İslam dünyasının ruhuna karşı harekete geçen, kardeşi İmam Hasan ile Muaviye arasında yapılan andlaşmaya, yani Muaviye'nin ölümünden sonra Halifeliğin halka (halkın arzusuna) bırakılacağı maddesine aykırı hareket eden bir gasıpcı, bir zorba olarak gördü Yezid'i. İşte bunun için İmam Hüseyin, Yezid'e karşı mücadelelerinde Küfe halkına önderlik etmeye razı oldu

Olayların bu biçime dönüşüne öfkelenen Yezid, Küfe'nin sevilen valisini alarak, yerine İbn-i Ziyad adında zalim birini atadı. İmam Hüseyin'i Küfe yolundayken kuşatıp, ya onu zorla teslim alması ya da öldürmesi için askeri birlikler gönderdi. İmam ve yanındakiler Kerbala'da kuşatıldı ve üç gün(?) boyunca sudan ve yiyecekten yoksun bırakıldılar. Hicretin 61.yılında Muharrem'in onuncu günü İmam ve 72 yandaşı Yezid'in kuvvetleri tarafından katledilmişlerdi.

Hüseyin, İslam devriminin ana ilkeleri olan adalet ve eşitliği savunurken yaşamını verdi. O, İslamın ilk ve en büyük şehididir, **Şehid-i Azam**'dır Hüseyin. Müslümanlar 1400 yıldır, her Muharrem ayında, onun yiğitlik ve dürüstlüğünü-adalet düşüncesini anarak, takdir ve övgülerini sunmaktadırlar.